

Ötven esztendeje működik a fővárosi női ipariskola

Tavasszal jubileumi kiállítást rendeznek. A textilnemlék és a himzőanyagok drágasága erősen hátráltatja az oktatást

— A Szózat tudósítójától. —

A Józsefváros középpontjában, a Rákóczi-téren építette föl a kormány több mint egy évtizede a magyar királyi állami nőipariskolát. Ide költözött át a Szentkirályi-utcai szerény keretek között mozgó ipariskola és azóta a hasznos foglalatosságra készülő leányok és asszonyok újabb ezreit képezte ki otthonuk és a társadalom hasznára. Az intézetet az 1872-es év tavaszán alapították, tehát jövő esztendőben éri el főnállásának félszázados fordulóját.

Ebből az alkalomból fölkerestük az intézetet, amelynek igazgatója, *Sebestyénné-Steina* Ilona lekötélző szívességgel fogadta a Szózat munkatársát. A galambösz és fölötte rokonszenves matróna *Dörfler* Janka h. igazgató társaságában adta meg fölvilágosításait. Ezek szerint a nőipariskola budai fiókinézetével karöltve működik. A Rákóczi-téri épületben hat ruhavarró-, öt fehérvarró-, két himző- és egy csipke-készítőosztály van fölállítva, — a Margit-körut 54. szám alatt elhelyezett leányintézetben pedig két fehérvarró- és egy ruhavarrótanfolyam. Ezek a számok azonban csupán a délelőtti, módszeres tanfolyamokat jelölik meg, amelyek képesztendei látogatás után a képesítéshez kötött női iparágakban munkakönyv váltására jogosítanak. A nőipariskolában azonban ezenkívül évenként kétszer egyéb jelentkezők számára is rendeznek tanfolyamokat, ahol (mindenesetre hozzávetőlegesebben) a varró-, himző-, stb. tudományokra szintugy kiképzik az otthoni munkákban járatosságra törekvő asszonyokat és leányokat.

Az előbbi szakosztályokban esztendőnkint mostanában átlag mintegy hatszáz növendék nyer kiképzést. A délutáni tanfolyamokon félevenként ugyanígy hatszáz-hatszáz növendéket oktatnak. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a tanfolyamok elvégzése mindenképpen jól jövedelmező foglalkozásokra nyújt teljes és szakszerű nevelést, akkor igazán kevésnek lehet mondani azt a háromszáz korona évi tandíjat, illetve a délelőtti tanfolyamokon a további háromszáz korona „fűtési díj”-at, amelynek ellenében tanítják őket. A délutáni tanfolyamok hallgatóságát hetenként háromszor tanítják és pedig fehér- és ruhavarrásra, kézi- és géphimzésre, csipke-, kalap- és művirágkészítő foglalkozásokra.

A délelőtti szakosztályok tanítványainak a fehérvarráson kell kezdeniök a tanulást, innen kerülnek a ruhavarróba, majd a himzőbe és a csipkeverőbe. A jelentkezők száma olyan rohamosan emelkedik, hogy jelenleg már az iskola teljességgel szűknek bizonyul és az iskola vezetősége most azon töri a fejét, hogyan lehetne valamiképpen megtoldani az épületet, hogy ezáltal újabb tantermeket nyerjenek. Magát az oktatást harmincöt tanár látja el, akiknek legtöbbször elsőrendű szakerő, sőt az iparművészet terén is közülök nem egy igen jelentős eredményekre mutathat.

Az igazgatónő, aki tanárként harmincöt esztendőn át működött az Erzsébet-nőiskolán, volt oly szíves tudósítónkat végigvezetni az egyes szakosztályokon. Mindenütt szorgos munka folyik. Az első teremben, ahol fehérvarrással foglalkoznak, a legkülönbözőbb férfi- és női fehérneműekben kifogástalan készítményeket lehet megbámulni. *Duha* Melánia tanárnő hamarosan megmutatja idei s előző évi tanítványainak mestermunkáit, amelyek között egész csomó kiállításba illő remek ragadja meg a figyelmet. Egy buzsáki technikával készített Stor-függöny és a Stefánia-Szövetség védőnői számára tervezett fejkötők külön érdekességei ennek a szakosztálynak.

A felsőruhavarróosztályban — ahol *Pohl* Margit tanárnő ad fölvilágosításokat — télikabátokat, kosztümöket, bluzokat, pongyolákat mutatnak be tudósítónknak — élő babákon. Ugyanítt pazar szinpompájú és merőben művészi csinált virágok garmadáját láthatjuk, amelyek jórészt a jövő tavasszal megtartandó jubileumi kiállításon kerülnek a nagyközönség elé. Kevésbé avatott szem számára szinte megfoghatatlan, hogy apró batízt-darabkákból és bársonyfoszlányokból micsoda teljes illuziót keltő művirágokat képesek készíteni a gyöngéd művészek. Itt egy-két orchidea és egy ibolyacsokor a színezés csodálatos hűségével kapta meg még az igazgatónő tetszését is. A felsőruhavarrótanfolyamon, ahol nagyrészt a másodévesek dolgoznak, általában bámulatos gyorsasággal tesznek szert jártasságra a tanítványok. Egyik jobbkészű növendék ez év eleje óta — mondja a tanárnő — három felsőruhát és három pongyolát készített. Ezekután könnyű elhinni, hogy akik az intézet két esztendőn felül további két évet dolgoznak az iskolában, nemcsak megkaphatják az iparjogot mesterségüknek önálló folytatására, hanem meg is érdemlik ezt a jogosítványt.

A himzőosztályban *Biller* Erzsébet, egy derült nézésű, jóságos arcú pedagógus kalauzol végig bennünket, akinek a keze alatt — mint arról meggyőződünk — ugyanolyan tüneményes készületségre tesznek szert a pesti leányok, mint az előbbi osztályokban. Végtelenül finom itt egy congret-re himzett, ugynevezett „tűfestő” technikával készített darab. A szakosztály vezetője erősen panaszkodik arról, hogy a textilanyagok és a himzőfonalak drágasága szerfölött akadályozza az osztályt működésében. Olyan motringpamut, amely békeidőben öt-hat fillérbe került, ma tizennyolc-huszonnégy koronáért is alig kapható. A himzőosztályban a növendékek elsajátíthatják az összes jellegzetes magyar himzőmódszereket, a mezőkövesdőtől és a sárközitől kezdve az ormánságiig és a kalotaszegiig.

A tanítványok természetesen elsősorban a maguk szükségletének a kielégítésére dolgoznak, de ezenkívül hazulról hozott anyagaikból a saját maguk használatára annyiféle cikket dolgozhatnak föl, amennyit akarnak. A tanártestület mindenképpen a legteljesebb dicséretet érdemli azért, amiért annyi szeretettel, hozzáértéssel és oly művészi kézzel képesíti a főváros asszonyait és leányait gyakorlati élethivatásukra.

Az iskolát a közelmúltban Pedlow kapitány is meglátogatta, aki elragadtatással nyilatkozott a látotakról.

Azok számára, akik a legközelebbi délutáni tanfolyamra jelentkezni akarnak, ideírjuk, hogy ajánlatos lesz már február elején jelentkezniök.